

Επτά Έλληνες στο Κάνσας των αρχών του αιώνα

Πέντε χιλιάδες Έλληνες αναζήτησαν μια θέση στον ήλιο του Κάνσας

στα 14 χρόνια που μεσολάβησαν από το 1900 ως το 1914. Με τις απο-

σκευές τους γεμάτες όνειρα, ευελπιστώντας να συγκεντρώσουν χρήμα-

τα για να χτίσουν ένα δικό τους σπίτι στην πατρίδα ή για να προικίσουν

την αδελφή που έμεινε πίσω, έφτασαν στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Της Αλεξάνδρας Γούτα

Ανδρες κάτω των 30 ετών οι περισσότεροι, έπιασαν γρήγορα δουλειά, κυρίως ως εργάτες στο σιδηρόδρομο, ως σερβιτόροι και ως λούστροι. Σύντομα κατόρθωσαν να ανοίξουν δικές τους επιχειρήσεις, επιβεβαιώνοντας τη φήμη του ελληνικού δαιμονίου και δείχνοντας ιδιαίτερη προτίμηση στα εστιατόρια.

Χαρακτηριστικό είναι ότι, το 1950, στις ΗΠΑ, οι Έλληνες ήταν 30 φορές πιο πιθανό να εργάζονται ως μάγειρες ή εστιατόρες από ό, τι τα άτομα κάθε άλλης εθνικότητας. Ίσως για αυτό τα εστιατόρια και τα καφενεία χρησίμευαν συχνά ως χώρος συνάντησης και συσπείρωσης των ομογενών.

Ένα καφενείο-αρχηγείο

Κατά τον ελεύθερο χρόνο τους, πολλοί από τους Έλληνες που εγκαταστάθηκαν στο Κάνσας επισκέπτονταν το καφενείο του **Γιώργου Γιόκαρη** (ή George Giokaris), για να θυμηθούν τα παλιά ή για να μάθουν νέα της πατρίδας.

Κάτω από την ταμπέλα "Greek Coffee House, Bar and Restaurant" του καφενείου, που χρησίμευε και ως αρχηγείο για τους ομογενείς, φιλοξενήθηκαν μερικές από τις πρώτες συγκεντρώσεις των μελών της ελληνικής κοινότητας. Και ήταν η διεύθυνση του καφενείου που έδιναν στους συγγενείς τους οι νεοφερμένοι Έλληνες, προσδοκώντας μετά με αγωνία τα γράμματα των δικών τους.

Εκτός από ταχυδρομείο, το καφενείο λειτουργούσε και ως τράπεζα. Στον Γιώργο Γιόκαρη εμπιστεύονταν οι εργάτες του σιδηροδρόμου τα χρήματά τους και αυτός αναλάμβανε να τα στέλνει στις οικογένειές τους στην πατρίδα. Για πολλά χρόνια, ο ιδιοκτήτης του καφενείου ήταν ηγέτης και συμβουλάτορας των Ελλήνων που έφταναν στο Κάνσας.

Ιδιοκτήτης εστιατορίου ήταν και ο επίσης δραστήριος ομογενής **Θωμάς Καπσεμάλης** (Thomas Kapsemalis), ο οποίος διατηρούσε και ένα αρτοποιείο στο Κάνσας.

Ο πρώτος Ελληνορθόδοξος ιερέας στο Κάνσας

Μεταξύ των επιφανών Ελλήνων του Κάνσας ξεχωρίζει η μορφή του **Χάρισου Παπαγόπουλου** (ή Harison Paragoullis), ο οποίος καταγράφηκε στην ιστορία της τοπικής ομογενειακής κοινότητας ως ο πρώτος Ελληνορθόδοξος ιερέας στην περιοχή.

Παράλληλα, γνωστός για τη φιλανθρωπική του δράση έγινε γρήγορα ο **Ηλίας Σωτηρακόπουλος**. Ο Elias Sutter, ιδιοκτήτης θεάτρου, διετέλεσε για ένα διάστημα και ηγέτης των αποδήμων

Αρωματισμοί ΕΡΩ.

Αρωματισμένα ημερήσια κέρατα καταναλώνονται εύκολα, γρήγορα και αποτελεσματικά. Είναι ο καλύτερος τρόπος να βοηθήσετε τους φίλους και την κοινότητα σας. Τα κέρατα είναι εύκολα να ετοιμαστούν και να διανεμηθούν.

Τα κέρατα είναι εύκολα να ετοιμαστούν και να διανεμηθούν. Είναι ο καλύτερος τρόπος να βοηθήσετε τους φίλους και την κοινότητα σας. Τα κέρατα είναι εύκολα να ετοιμαστούν και να διανεμηθούν.

Την επόμενη φορά που θα οργανώσετε μια εκδήλωση, σκεφτείτε να πουλήσετε κέρατα. Είναι ο καλύτερος τρόπος να βοηθήσετε τους φίλους και την κοινότητα σας. Τα κέρατα είναι εύκολα να ετοιμαστούν και να διανεμηθούν.

© 1987 Green Mill

Επιπλέον κέρδη από την πώληση κέρατων

Green Mill
The most delicious way to help others...

Here are three of the sweetest ways your group can raise money. When your friends, neighbors and family buy GREEN MILL Candies, they pay no more than they would for quality candy in a retail outlet. Your group makes ONE-HALF of the selling price. You have provided your customer with a box of quality GREEN MILL candy (sold exclusively through Fund-Raising Campaigns) and they have helped your group raise money in a most delicious way.

Green Mill
James Brothers Candy Company - Fund Raising Division
2683 Southwest Blvd. - Kansas City, Missouri 64108 - (816) 421-2880

PAPPAS
116 W. GREGORY BOULEVARD
KANSAS CITY, MISSOURI 64114
TELEPHONE: 523-5490

CHEVROLET
Co.

BEST DEALER IN TOWN FOR SALES - PARTS - SERVICE

What have we done for you lately?

new bank
new hours
new services
new ideas in banking

MSB THE MISSION STATE BANK and TRUST COMPANY 831-240
main bank: 5201 Johnson drive - (1/2 blk east of Johnson dr. & mall)
motor bank: beverly & marlway

τους βήματα στη γη των ευκαιριών.

Πολύπλευρη ήταν η δράση του Τζέιμς Μιχαλόπουλου (James Michalopoulos). Διετέλεσε αστυνομικός και δικηγόρος στην πόλη του Κάνσας, αλλά οι περισσότεροι Έλληνες της περιοχής τον μνημονεύουν ως τον εκδότη της ελληνικής εφημερίδας AVAVOF. Υπήρξε φίλος του δικηγόρου Clarence Seward Darrow (1857-1938), γνωστού -μεταξύ άλλων- για την πλούσια δράση του ως αρωγού και συνοδοι-

Ελλήνων στο Κάνσας. Όταν οι ομογενείς έφταναν στις ΗΠΑ, μπορούσαν επίσης να βρουν στήριγμα στο πρόσωπο του Τζέιμς Αλεξόπουλου. Ιδιοκτήτης ξενοδοχειακής μονάδας, ο James Alexopoulos, βοήθησε πολλές φορές τους συμπατριώτες του να κάνουν τα πρώτα

Κάνσας, αλλά οι περισσότεροι Έλληνες της περιοχής τον μνημονεύουν ως τον εκδότη της ελληνικής εφημερίδας AVAVOF. Υπήρξε φίλος του δικηγόρου Clarence Seward Darrow (1857-1938), γνωστού -μεταξύ άλλων- για την πλούσια δράση του ως αρωγού και συνοδοι-

πόρου των χαμηλών κοινωνικών στρωμάτων.

Ως χαρακτηριστικό παράδειγμα, τέλος, για το επιχειρηματικό δαιμόνιο των Ελλήνων της Διασποράς θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί η περίπτωση του Λούη Καπνιστού (Louis Karpistos). Κατορθώνοντας να εξελιχθεί σε δεινό επιχειρηματία (τραπεζίτη και ιδιοκτήτη εστιατορίων), διεκδίκησε σύντομα τη δική του θέση στην επιχειρηματική κοινότητα του Κάνσας.

Ο Άγιος Διονύσιος του Κάνσας

Η πορεία των Ελλήνων του Κάνσας ήταν ανέκαθεν συνδεδεμένη με την ορθοδοξία. Πολλές φορές στη διάρκεια της σύγχρονης Οδύσσειάς τους, αναζητούσαν στήριγμα στην εκκλησία, αφού περνώντας το κατώφλι των χριστιανικών ναών επέστρεφαν -έστω και νοητά- στην πατρίδα.

Ο ναός του Αγίου Διονυσίου, που ιδρύθηκε το 1926, ήταν η πρώτη ελληνορθόδοξη εκκλησία στην πολιτεία του Κάνσας και έφερε το όνομα του Ζακυνθινού προστάτη αγίου της τοπικής ελληνικής κοινότητας. Ο ναός στεγάστηκε στο ανακαινισμένο κτίριο μια πρώην μεθοδιστικής εκκλησίας, στην οδό 619 South 7th Street.

Οι ελληνορθόδοξοι ψαλμοί ήχησαν για πρώτη φορά στο ναό του Αγίου Διονυσίου τη Μεγάλη Παρασκευή του 1926 και έκτοτε συνοδεύουν τους ενορίτες του Κάνσας.

Οι περισσότεροι από αυτούς ζούσαν και εργάζονταν κοντά στην εκκλησία, στο προάστιο Armourdale, μια εργατική συνοικία, όπου συνωθούνται οι «blue collars» πάσης εθνικότητας.

Είχαν δε να αντιμετωπίσουν την εχθρότητα των ξένων μεταναστών που εγκαταστάθηκαν στην περιοχή νωρίτερα, αφού τα νέα εργατικά χέρια σήμαιναν για εκείνους το φόβο απώλειας θέσεων εργασίας. Γρήγορα όμως, οι προκαταλήψεις υποχώρησαν και οι Έλληνες ενσωματώθηκαν πλήρως στην τοπική κοινότητα, έχοντας πάντα σε περίοπτη θέση της κοινωνικής τους ζωής το ναό του Αγίου Διονυσίου.

Η αγάπη των ενοριτών για την εκκλησία τους αποδείχτηκε στην πράξη το 1947. Ο ναός καταστράφηκε σχεδόν ολοσχερώς το βράδυ της 17ης Δεκεμβρίου, αφού η φωτιά έκαψε τα πάντα στο εσωτερικό του,

αφήνοντας ανέπαφους μόνο τους εξωτερικούς τοίχους.

Η ελληνική κοινότητα ανταποκρίθηκε άμεσα, εξασφαλίζοντας δάνειο 40.000 δολαρίων, με το οποίο αποκαταστήθηκαν οι ζημιές και προστέθηκε νέος χώρος στο ναό. Πάντως, λίγα χρόνια αργότερα, οι ομογενείς κλήθηκαν εκ νέου να αποδείξουν την πίστη τους.

Νέα καταστροφή ενέσκηψε την Παρασκευή 13 Ιουλίου 1951, όταν μια ξαφνική πλημμύρα κατέστρεψε την εκκλησία, τα σπίτια και τις επιχειρήσεις των κατοίκων του Armourdale, αναγκάζοντας πολλούς από αυτούς να αναζητήσουν νέες εστίες και διαφορετικά βιοποριστικά μέσα.

Όμως, υπερβαίνοντας και αυτό τον «σκόπελο», οι Έλληνες του Κάνσας ξανάφτιαξαν τις ζωές τους και την εκκλησία τους. Το 1972 ο ναός απέκτησε νέα στέγη στην περιοχή Johnson County, σε κτίριο που

ανεγέρθη για αυτόν το σκοπό στην οδό 8100 West 95th Street, Overland Park.

Ελληνικές επιχειρήσεις στο Κάνσας

Ο Λούης Καπνιστός αποτελεί έναν μόνο από τους Έλληνες που κατόρθωσαν να ανελιχθούν, δρομολογώντας επιχειρηματικές δραστηριότητες. Τα καταστήματα με ελληνικές πινακίδες έκαναν από πολύ νωρίς την εμφάνισή τους στις ΗΠΑ.

Η επιγραφή **"Chocolate Shop"** δέσποζε στην πρόσοψη της παλιότερης επιχείρησης, υπό συνεχή ελληνική διεύθυνση, στο Kansas City. Περπατώντας όμως, στους δρόμους της πόλης, συναντούσε κανείς πληθώρα ακόμη αποδοτικών ελληνικών επιχειρήσεων, όπως η **"Superior Linen Supply Company"**, η **"United Theaters"**, ή η **"Jianos**

Χιλιάδες άντρες, 35 γυναίκες

Η επιθυμία των Ελλήνων της Διασποράς να παντρευτούν συμπατριώτισσές τους, σίγουρα δημιούργησε προβλήματα στους εργένηδες της εποχής, δεδομένου ότι από τα 5.000 άτομα που μετανάστευσαν στο Κάνσας στην αυγή του αιώνα, μόνο τα 35 ήταν γυναίκες.

Καθώς οι εκπρόσωποι του ασθενούς φύλου ήταν σαφώς ευάριθμες σε σχέση με τον ανδρικό πληθυσμό, πολλοί από τους ομογενείς αναγκάστηκαν να αναζητήσουν το έτερον ήμισυ στην Ελλάδα.

Άλλοι πάλι, βρήκαν την εκλεκτή τους στη Νέα Υόρκη, την Πενσιλβάνια ή το Ιλινόις, αφού πολλοί από τους 5.000 Έλληνες που έφτασαν στο Κάνσας μεταξύ του 1900 και του 1914 είχαν πρώτα περάσει από αυτές τις περιοχές, ως εργάτες.

Παρά τους γάμους, όμως, και τις γεννήσεις που προέκυψαν από αυτούς, ο αριθμός των Ελλήνων του Κάνσας μειώθηκε σημαντικά μετά το 1920. Αυτό συνέβη τόσο εξαιτίας των περιορισμών που επέβαλαν οι ΗΠΑ στην είσοδο προσφύγων, όσο και λόγω των Βαλκανικών Πολέμων.

Πολλοί ήταν οι Έλληνες που άφησαν τις νεόπλαστες εστίες τους στις ΗΠΑ για να πολεμήσουν στους βαλκανικούς πολέμους και δεν επέστρεψαν ποτέ, με αποτέλεσμα, τα μέλη της ομογενειακής κοινότητας να περιοριστούν στα 2.500.

Brothers Candy and Restaurant Co".

Έλληνες ήταν οι ιδιοκτήτες της εταιρείας **"Mecca Coffee Company"**, ενώ ο περιηγητής του Κάνσας μπορούσε να γευτεί ελληνική πίτα, περνώντας το κατώφλι της **"Missouri Pie Company"**. Γαλανόλευκων συμφερόντων ήταν και η εταιρεία **"Konomos Brothers Leather Company"**. ■

Πηγές:

-Το επετειακό λεύκωμα της ελληνορθόδοξης εκκλησίας του Αγίου Διονυσίου στο Κάνσας («The consecration and golden anniversary of st.dionysios greek orthodox church», 1977, Overland, Kansas)

-Ευχαριστώ τους κυρίους Θωμά Γκρέγκορι και Στέφανο Ανθεμιδή για τις πολύτιμες πληροφορίες και το φωτογραφικό υλικό

-Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ανατρέξουν και στη διεύθυνση Riverweb/diversity/grek.html στο Internet